

Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'

Opricht op 12 november 1974

Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer

KringNieuws

Hart voor Historie

Colofon

40e jaargang, Nummer 5,
mei/juni. 2014
KringNieuws verschijnt 8x
per jaar

Secretariaat:

Nassastraat 13 4931 XE
Geertruidenberg
Telefoon: 0162-520519

E-mail:

[info@oudheidkundige-
kring-geertruidenberg.nl](mailto:info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl)

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws

john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

5 augustus 2014

Druk: Ergon, grafimedia te
Eindhoven

Afzonderlijke hoogtepunten:

- 1 Verslag / Gezocht
- 2 Werkgroep – oproep
vrijwilligers – Film
Geertruidenberg
- 3 Tentoonstelling – nieuwe
boeken
- 4 Boek uitgave
- 5 Boomgaard als monument

Bezoek onze website!

Ga naar:

[www.oudheidkundige-kring-
geertruidenberg.nl](http://www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl)

Speciale aandacht

[www.canon-
geertruidenberg.nl](http://www.canon-geertruidenberg.nl)

Rekeningnummer:

Rabobank NL42 RABO
0115 6003 10

Verslag: Lezing over de Brabant Collectie. Titel "de Brabant-Collectie"

Datum: donderdag 17 april 2014
Spreker: Drs. Jos Kuijlen (Tilburg).
Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelijijn'
Tiid: 20.00 uur

Verslag van de lezing op 17 april
Voor een veertigtal toehoorders schetste
drs. Jos Kuijlen, sinds 1 december 2005
bibliothecaris van de Brabant Collectie te
Tilburg, het ontstaan van het Provinciaal
Genootschap van Kunsten en
Wetenschappen te 's-Hertogenbosch in
het tweede decennia van de negentiende
eeuw, en de daaruit voortvloeiende
detachering van de Brabant Collectie bij
de Bibliotheek van de Universiteit van
Tilburg. Kuijlen ging diep in op de
organisatie van het Genootschap en het
huidige beheer van de Brabant Collectie.
Ook de plannen voor de digitale toekomst
van de collectie werden belicht.

Bij de opheffing van het Genootschap, dat
volledig door de provincie Noord-Brabant
werd gesubsidieerd, werden de zaken
gescheiden. Zo gingen de
kunstvoorwerpen naar het Noord-
Brabants Museum en de boeken,
topografische atlas en andere vormen
van drukwerken naar de universiteit van
Tilburg. Het Genootschap, dat
verschillende secties in haar gelederen
had, stelde zich ten doel alle Brabantica

bijeen te brengen en uit te dragen. Zo heb
ikzelf enige jaren deel mogen uitmaken van
de Sectie Archeologie van het Genootschap.

Deze leerzame en interessante lezing gaf de
aanwezigen een indruk van het resultaat van
tweehonderd jaar bevoegenheid om onze
eigen cultuur samen te brengen en te
beheren en last but not least openbaar te
maken. Wilt u wat meer over de Brabant
Collectie weten of zien, raadpleeg dan de
website van de Brabant Collectie of trek de
stoute schoenen aan en ga er eens heen.

Komende lezingen:

Donderdag 16 oktober 2014

Lauran Toorians: Lezing over Willem van
Duvendoerde.

Donderdag 20 november 2014

Han Verschure: De bende van de Witte
Veer.

Donderdag 18 december 2014

Lezing over de Eerste Wereldoorlog

Noteer nu deze data alvast in uw agenda.

De toegang is gratis ook voor niet leden

Gezocht

Wie van onze leden wil zich daadwerkelijk inzetten voor het organiseren van de
lezingen vanaf het seizoen 2015 en het schrijven van verslagen daarvan voor het
Kringnieuws?

Om het bestuur te ontlasten heeft Bas Zijlmans deze taak de afgelopen twee jaar op
zich genomen. Aanvankelijk zou hij, ter overbrugging, alleen het jaar 2013 de taak
waarnemen.

De organisatie van lezingen is erg leerzaam, het brengt nieuwe contacten en schept
voldoening om iets voor anderen te doen.

Laat eens van u horen en meldt u bij het bestuur!

Van de Werkgroep Bibliotheek..

Op 28 april jl. hebben Peter en Trudi van Brussel voor het laatst de deur van de bibliotheek achter zich gesloten in de functie van bibliothecaris. In een reeks van enkele jaren hebben ze de schouders er onder gezet, om de Kring bibliotheek te reorganiseren. Dit is een flinke klus geweest, waaraan heel veel tijd en aandacht is gegeven. We hebben veel waardering voor de kolossale klus die zij geklaard hebben. De Kring bibliotheek is weer up to date. Wij nodigen u van harte uit, op maandagavond tijdens onze vaste Kring-avond een kijkje te komen nemen. De koffie en thee worden gratis geserveerd tussen 19.30 en 21.30 uur; u kunt er rustig in de collectie boeken neuzen; een artikel lezen, of desgewenst kopiëren, of als u lid bent, de tijdschriften of boeken lenen die u uitgebreid wenst te lezen.

Vanaf heden wordt de bibliotheek beheerd door Anne van den Berg.

In het kader van de komende tentoonstelling tijdens de zomeropenstelling van de Geertruidskerk van 29 juni t/m 14 september a.s., die onze Kring organiseert met het onderwerp : '100 jaar elektriciteit in Geertruidenberg', is de bibliotheek een fraai boek rijker geworden. Ons gewaardeerd lid, Piet van der Ploeg, heeft het bijzondere boek, titel: 'De elektriciteitsvoorziening van Noord-Brabant', samengesteld door A.A. Weijters, administrateur der P.N.E.M., 1914-1939, (ondertitel : 'bijdrage tot de geschiedenis dezer provincie, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der N.V. Provinciale Noordbrabantsche Electriciteits Maatschappij) uit een privé collectie aangekocht en het direct geschonken aan onze Kring bibliotheek.

Piet reuze bedankt voor deze welkome aanwinst voor onze Kring bibliotheek.

Vrijwilligers gevraagd

De Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe is een bijzonder actieve vereniging en dat is fijn maar het heeft ook een keerzijde, het aantal vrijwilligers is momenteel te beperkt en er rust een te zware last op de schouders van deze vrijwilligers. Vandaar nu deze dringende oproep aan u om zich aan te melden voor één van de werkgroepen. De vacatures zijn:

Werkgroep Fondsenwerving;

Voor deze werkgroep zoeken wij 2 personen die mee willen denken en mee willen werken aan het verwerven van gelden, zij gaan particulieren en bedrijven (veelal schriftelijk) benaderen om een financiële bijdrage te leveren aan onze Kring.

Werkgroep Geertruidenberg op de kaart;

Deze vrijwilligers gaan zaken uitzoeken, beschrijvingen maken van o.a. gebeurtenissen, herkenbare punten en archeologische vondsten die op de Kaart van Geertruidenberg kunnen worden ingebracht.

Werkgroep jubileumfeest (éénmalig, alleen voor 2014);

Hij/zij werkt mee aan de opzet en invulling van de viering van het jubileum

Werkgroep Jeugd;

De werkgroep jeugd, bestaande uit Anton Krols en Cock Vrijenhoek, zoekt nog één vrijwilliger om o.a. allerlei ideeën te ontwikkelen voor de leerlingen van de basisscholen.

Werkgroep excursie;

We zoeken een medewerker/ster die jaarlijks het bestuur een aantal interessante locaties voolegt die geschikt zijn voor de excursie. Vervolgens regelt deze persoon het vervoer, dagprogramma etc.

Gaarne aanmelden: per mail c.vrijenhoek@ziggo.nl of telefonisch bij Cock Vrijenhoek tel. 513961 (na 18.00 uur)

Laat de vereniging opbloeien door een beetje van uw tijd hierin te investeren.

Nieuwe film over Geertruidenberg en andere vestingsteden

In opdracht van de Vereniging van de Nederlandse Vestingsteden is een film gemaakt over de vestingsteden als fenomeen. In korte fragmenten worden de steden die lid zijn van de vereniging gepresenteerd. Klik hier voor het stukje over Geertruidenberg.

<http://www.youtube.com/watch?v=IEzbFr6ibyc&feature=youtu.be>

De hele film is via deze link te zien. Het fragment over Geertruidenberg is ook op onze website te downloaden: www.vvvgeertruidenberg.nl.

AANKOMENDE TENTOONSTELLING; 100 JAAR ELEKTRICITEIT IN GEERTRUIDENBERG.

geopend en gratis te bezoeken van 29 juni t/m 14 september a.s., dagelijks van 13.30 tot 17.00 uur in de Geertruidkerk aan de Markt te Geertruidenberg.

U zult verrast worden door het vele fraaie historische en hedendaagse materiaal en foto's die allemaal draaien om het thema : elektriciteit. De Centrales zijn in geen 100 jaar weg te denken geweest uit Geertruidenberg, maar let wel : nog vóór de Centrales in Geertruidenberg werden gebouwd, beschikte de oude gemeente Raamsdonk, aan de Oosterhoutseweg in de kern Raamsdonksveer, al over een nog oudere centrale; een van de eerst gebouwde en werkende centrales van Noord-Brabant !

De geschiedenis van de elektriciteit in Geertruidenberg, start met foto's en maquette van deze unieke centrale. Vervolgens maakt u een wandeling door de eeuw aan de hand van historisch fotomateriaal en oude objecten, die bij velen van u herinnering naar boven halen.

Het is belangrijk dat iedere middag dat de tentoonstelling te bezichtigen is, er ook betrokken mensen aanwezig zijn die als suppoost, of als gastheer of gastvrouw aanwezig wil zijn; om a) een oogje te houden op de collectie en b) uiteraard de bezoekers welwillend te woord te staan, soms met

bezoekers herinneringen op te halen of van gedachten te wisselen. Voor deze middagen rekenen wij graag op een ferme groep vrijwilligers die bijvoorbeeld het gezellig vinden op deze wijze bij de tentoonstelling betrokken te zijn, die misschien zelf hebben gewerkt bij de Centrales en het leuk vinden daar op deze manier nog eens iets van voor het voetlicht te kunnen brengen; of gewoon omdat deze oproep u aanspreekt en u graag ook op deze ontspannen manier uw bijdrage wilt leveren.

U kunt zich als **suppoost/gastvrouw/gastheer** voor deze zomeropenstelling van de tentoonstelling aanmelden bij : Joke Serraris-Verboord, T 0162 520963, of via E serraris.jj@gmail.com , en vanzelfsprekend bij haar ook om nadere informatie vragen.

Vooraf gaand aan de opening van de tentoonstelling zal een informatieve korte bijeenkomst worden gehouden om elkaar te ontmoeten en enkele eenvoudige instructies te vernemen. Wij zijn enthousiast over de tentoonstelling die er gaat komen; wij hopen dat ons enthousiasme bij u aanstekelijk werkt, en u met plezier ook een enkele middag wilt helpen. *Vele handen maken licht werk !*

Wij heten u van harte welkom.

Nieuwe boeken in de OKG bibliotheek

Het bestand van historische boeken in de OKG bibliotheek is uitgebreid met een nieuwe titel.

Het boek van 182 pagina's is op 2 april 2014 in een beperkte oplage uitgegeven door ELBA

Geertruidenberg en heeft de titel 'Van stoomradarboot naar autodienst THOR'.

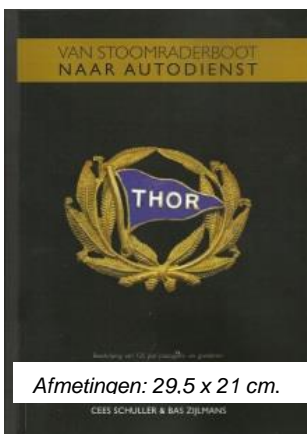
De auteurs Bas Zijlmans en Cees Schuller beschrijven 125 jaar passagiers- en goederenvervoer van Geertruidenberg en andere West-Brabantse plaatsen naar Rotterdam (1846-1968).

Over de Nederlandse zeevaartrederijen zijn tientallen boeken verschenen en van sommige binnenvaartrederijen is ook literatuur bekend. Maar van de belangrijke ontsluiting in de periode 1846-1968 van de Langstraat en de Westhoek van Noord-Brabant met Dordrecht en Rotterdam verscheen tot nu, op twee kleine uitzonderingen na, nog geen uitgebreide publicatie.

De auteurs Zijlmans en Schuller vullen nu die leemte op met de publicatie van het resultaat van hun onderzoek naar twee belangrijke binnenvaartrederijen, namelijk de Stoombootdienst Firma Koene en Compagnie en de Stoombootdienst Arie Smit (THOR). Beide opereerden vanuit Geertruidenberg en bestreken een lange rij plaatsen aan de vaarroutes naar Rotterdam.

De naam THOR leeft nog voort bij oudere mensen maar zegt de huidige generaties niets meer. De auteurs proberen met deze publicatie dan ook een beeld te schetsen van een vervlogen periode uit de lokale geschiedenis, die sterk heeft bijgedragen aan de ontsluiting naar de steden Dordrecht en Rotterdam.

OKG leden kunnen deze zeer interessante en belangrijke publicatie gratis, via de OKG bibliothecaris, lenen of ter plaatse inzien.

Aanbieding op 2 april 2014 eerste exemplaar aan Adriaan Pot, zoon van laatste directeur THOR.

Nieuwe boekuitgave van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'

Deel 3 van Panden en Standen in Geertruidenberg:
Elfhuizen 7

Geschreven door Arjan van Loon

Het derde deel van de reeks "Panden en Standen in Geertruidenberg" over Elfhuizen 7 is gereed. Het boek gaat over de bewoningsgeschiedenis van dit pand in de schaduw van de kerktoeren van de Geertruidkerk. Door gebruik te maken van talloze archiefstukken beschrijft Arjan van Loon op geheel eigen wijze het wel en wee van de eigenaars vanaf 1543.

Het verhaal begint bij kunstenaar Cornelis van Galen, die tevens allerlei bestuursfuncties in de stad vervulde. Daarna huisvestte de stad er diverse militairen en werd het pand van de grond af aan opnieuw opgebouwd. In de loop van de zeventiende en achttiende eeuw stond het gebouw regelmatig leeg of werd gedeeltelijk verhuurd en gebruikt als opslagruimte. Totdat lakenfabrikant Leendert Ruijssenaers de woning in 1743 van de stad kocht om er een fabriek in te beginnen. Diverse stoffen werden er vervaardigd, van exclusief 'laken' tot alledaags 'baaien goed'. Heel wat Bergse weeskinderen werden door de armenmeesters in het goed van Ruijssenaers gestoken. In 1857 verbouwde Arie Pieter de Bruijn het werkhuis weer tot woonhuis. Zijn broer, die in wijn handelde, gebruikte de kelder als opslagruimte. Daarna hebben de volgende eigenaars Elfhuizen 7 steeds als woonhuis gebruikt. In de huidige woning zijn nog steeds

originele elementen terug te vinden, zoals de dwarsgeplaatste kelder, die door de huidige bewoners Frans en Willy van Beijsterveldt recent is gerestaureerd.

De speciale ledenprijs bedraagt € 18,75. Niet-leden betalen € 21,50. Voor inwoners van onze gemeente worden geen verzendkosten gerekend. Woont u niet in de gemeente Geertruidenberg dan bedragen de verzendkosten € 4,-.

Donderdag 15 mei hebben Jan van Gils (voorzitter), Chris van den Heijkant (secretaris) en auteur Arjan van Loon het 1e exemplaar uitgereikt aan Frans en Willy van Beijsterveldt. Deze uitgave van 'Panden en Standen in Geertruidenberg' is tot stand gekomen dankzij de financiële ondersteuning van Frans en Willy.

Foto: Kaft 'Panden en Standen, Elfhuizen 7'
144 pagina's, ISBN 978-90-814223-6-9

Bestelwijze:

Stuur uw bestelling voorzien van onderstaande gegevens per brief of e-mail aan: c.vrijenhoek@ziggo.nl
Of mail naar: info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl.

Bestelling boek 'Panden en Standen in Geertruidenberg, Elfhuizen 7'

Naam .....

Adres .....

Postcode en woonplaats .....

Telefoonnummer .....

bestelt hierbij 'Panden en Standen, Elfhuizen 7' voor de speciale ledenprijs van € 18,75.
Verzendkosten € 4,- voor verzending naar een adres buiten de gemeente Geertruidenberg.

Aantal .....

Het totale bedrag van € ... is overgemaakt op bankrekening NL42RABO0115600310 t.n.v. Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe' te Geertruidenberg, onder vermelding van 'Panden en Standen, Elfhuizen 7'.

Datum ..... Handtekening .....

Stadsboomgaard Zutphen wordt monument

ZUTPHEN - Het Zutphens college van B&W gaat de Stadsboomgaard Zutphen aan het Bongerspad aanwijzen tot gemeentelijk natuurmonument.

"Voor zover we weten is dit de enige boomgaard in Nederland die deze monumentenstatus krijgt" zegt de initiatiefneemster en inwoner van Zutphen, Alize Korf.

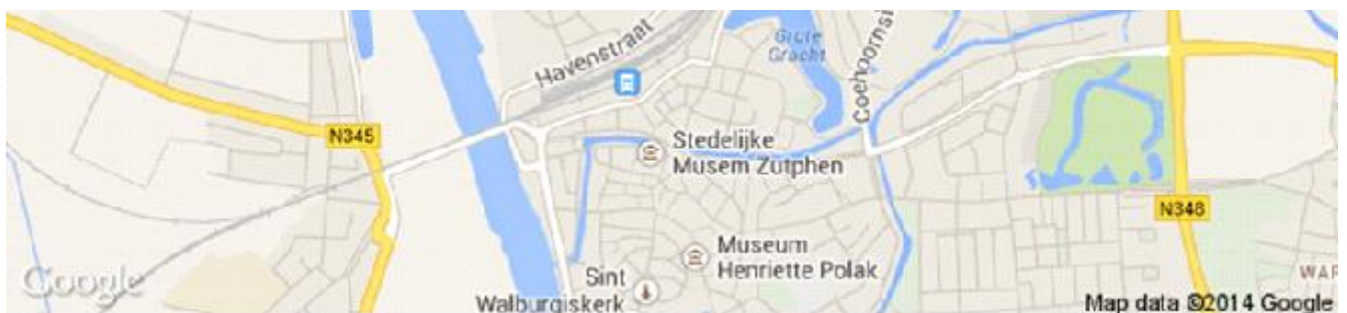
Korf: "Het idee ontstond toen ik erachter kwam dat fruitbomen helemaal niet beschermd zijn. Er is geen kapvergunning nodig om een fruitboom te kappen. Ik kwam erachter dat de Stadsboomgaard Zutphen beschermd stadsgezicht is. Maar dit predicaat biedt geen bescherming voor de 45 fruitbomen. Korf: "Toen ik me er verder in verdiepte besepte ik dat niet alleen de bomen beschermd moesten worden, maar dat de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van het stuk grond ook behouden moest blijven." De gemeente vond het een prima plan om de boomgaard te herstellen, maar kon financieel niets betekenen. Met financiering van Landschapsbeheer Gelderland en de Zutphense Hand konden er 27 fruitbomen van verschillende oude fruitrassen worden bij geplant. Nu telt de boomgaard 45 fruitbomen.

De boomgaard is niet omheind en 24/7 open voor publiek.

Fotograaf
Wegener/Erna Lammers

Locatie

Meer informatie volg onderstaande link

<http://destentor.nl/regio/zutphen/stadsboomgaard-zutphen-wordt-monument-1.4272531>

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria *Nieuwe leden:*
geen

Overleden:

26 maart Mevrouw Marijke Spoorenberg van Welij
Buitenvest 25 4931 CG Geertruidenberg

Voortgang Geertruidenberg op de kaart:

Er zijn een aantal onderwerpen in het menu toegevoegd, zoals Industrie, sub Scheepswerf, Visserij, Elektriciteit Centrales. Verder is kleine monumenten met enkele items uitgebreid. Volg onderstaande link.

<http://geertruidenberg.erfgoedopdekaart.nl/>

Henny Siemerink benoemd tot lid in de orde van Oranje Nassau:

Op 25 april speldde burgemeester drs. Willemijn van Hees in de Gertruidkerk de koninklijke onderscheiding op bij ons lid Henny Siemerink. Henny werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje- Nassau. Henny nogmaals proficiat.

(fotobijlschrift: Henny Siemerink (uiterst rechts) in gesprek op Nieuwjaarsbijeenkomst 2014)

Kunstroute Geertruidenberg - dit jaar op 31 mei en 1 juni

Dit jaar gaan de kunstenaars gecentraliseerd exposeren aan en rondom de Markt, met als startpunt het Cultureel Centrum de Schattelij. In enkele gewelkelders en de zaal onder het Geertrudis Staete in de Venestraat, plus het mooie statige "oude" gemeentehuis op de Markt. Enkele deelnemers exposeren in hun eigen galerie of expositie ruimte. Routebeschrijvingen zijn verkrijgbaar vanaf half mei bij het VVV kantoor en verschillende winkels, bibliotheek en bij de kunstenaars.

Per abuis is in de VVV Uit en Thuiskrant komen te staan dat de Kunstroute Geertruidenberg op 7 en 8 juni plaatsvindt. Dat is niet juist, in verband met Pinksteren is de Kunstroute vervroegd.

Noorse ambassadeur opent 'watersnoodwoning' Openluchtmuseum:

Originele houten geschenkwoning vertelt verhaal van De Ramp van 1953

Op dinsdag 15 april 2014 opent hare excellentie mevrouw Anniken Ramberg Krutnes, ambassadeur van Noorwegen in Nederland, de houten watersnoodwoning uit Raamsdonksveer. De 'prefab' woning, een van de 326 huizen die door Noorwegen werden geschonken, biedt onderdak aan het verhaal van 'De Ramp van 1953'. Museumbezoekers zien het ontstaan en de gevolgen van de stormvloed, de

(internationale) hulpverlening en de impact op de mensen die het meemaakten. Het artikel heeft in stad en streek van 16 april gestaan.

Wie het artikel heeft gemist kan het nalezen via deze link;

<http://www.openluchtmuseum.nl/actueel/nieuws/noorse-ambassadeur-opent-watersnoodwoning-openluchtmuseum/>

Nieuw op Delpher: ruim 30.000 afleveringen van krantentitels

Er zijn tienduizenden afleveringen van diverse krantentitels aan Delpher toegevoegd. Zo vindt u nu ruim vierduizend nieuwe afleveringen van De Telegraaf en het Nieuwsblad van het Noorden. Download de pdf op Delpher voor een compleet overzicht van alle krantentitels en de recente toevoegingen. <http://www.delpher.nl/>

Bestel afbeeldingen op poster, canvas of ansichtkaarten

Uit de rijke KB-collectie handschriften, oude drukken en kinderboeken zijn bijzondere afbeeldingen geselecteerd rond het thema reizen & kaarten. Uw favoriet kunt u laten printen op luxe kaarten, posters, canvas, plexiglas of aluminium. Ook zijn prachtige prentenboeken uit de kinderboekencollectie als boekje of magazine verkrijgbaar. <http://www.kb.nl/webwinkel>

Digitaal schatgraven bij de KB

Ewoud Sanders heeft zijn succesvolle zoekgidsje uit 2013 over de 'digitale schatten' van de KB herschreven en flink uitgebreid. De 2014-versie bevat ook uitvoerige informatie over het zoeken via Delpher. Het boekje is een toegankelijke gids voor verschillende webdiensten van de KB met aansprekende voorbeelden.

<http://www.kb.nl/nieuws/nieuwsarchief-2014/digitaal-schatgraven-bij-de-kb-zoekgids-door-ewoud-sanders>

